

COMMISSION REGULATION (EU) 2016/1719 of 26 September 2016 establishing a guideline on forward capacity allocation

UOFFISIELL OVERSETTELSE

KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2016/1719

av 26. september 2016

om fastsettelse av retningslinjer for langsiktig kapasitetstildeling

EUROPAKOMMISJONEN HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,

under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 714/2009 av 13. juli 2009 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene og om oppheving av forordning (EF) nr. 1228/2003⁽¹⁾, særlig artikkel 18 nr. 3 bokstav b) og nr. 5, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) En rask gjennomføring av et velfungerende og sammenkoplet indre energimarked er avgjørende for målet om å opprettholde sikkerheten i energiforsyningen, øke konkurranseevnen og sikre at alle forbrukere kan kjøpe energi til overkommelige priser. Et velfungerende indre marked for elektrisk kraft bør gi produsentene insentiver til å investere i ny kraftproduksjon, herunder elektrisk kraft fra fornybare energikilder, og bør legge særlig vekt på de mest isolerte medlemsstatene og regionene i Unionens energimarked. Et velfungerende marked bør også gjennom hensiktsmessige tiltak fremme en mer effektiv energibruk hos forbrukerne, og en sikker energiforsyning er en forutsetning for dette.
- 2) Sikker energiforsyning er et vesentlig element for offentlig sikkerhet og henger derfor tett sammen med et indre marked for elektrisk kraft som fungerer tilfredsstillende, og integrasjonen av de isolerte markedene for elektrisk kraft i medlemsstatene. Elektrisk kraft kan bare framføres til unionsborgerne gjennom nettet. Velfungerende markeder for elektrisk kraft og særlig nettene og andre eiendeler knyttet til forsyningen av elektrisk kraft, spiller en avgjørende rolle for offentlig sikkerhet, en konkurransedyktig økonomi og unionsborgernes velferd.
- 3) Forordning (EF) nr. 714/2009 fastsetter ikke-diskriminerende regler for vilkårene for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene, særlig regler for kapasitetstildeling og håndtering av flaskehals i overføringsforbindelser og transmisjonsnett som påvirker grensekryssende flyt av elektrisk kraft. For å arbeide mot et virkelig integrert marked for elektrisk kraft bør det utvikles effektive muligheter for finansiell risikohåndtering for produsenter, forbrukere og forhandlere for å redusere framtidig prisrisiko i det området der de driver virksomhet, herunder harmonisering av gjeldende auksjonsregler for langsiktig kapasitetstildeling.
- 4) Langsiktig kapasitetsberegning for markedstidsrammene for kommende år og måned bør samordnes minst på regionalt plan av operatører av transmisjonsnett («Transmission System Operators», heretter kalt TSO-er) for å sikre at kapasitetsberegningen er pålitelig, og at optimal kapasitet gjøres tilgjengelig for markedet. For dette formål bør TSO-er utarbeide en felles nettmodell der de innhenter alle nødvendige data for langsiktig kapasitetsberegning og tar høyde for usikkerhetsfaktorer knyttet til de langsiktige tidsrammene. Metoden for samordnet netto overføringskapasitet bør benyttes for å beregne og tildele langsiktig kapasitet over landegrensene. Den flytbaserte metoden kan benyttes dersom utvekslingskapasitet mellom budområder avhenger sterkt av hverandre, og dersom metoden kan begrunnes ut fra et økonomisk effektivitetssynspunkt.
- 5) Harmoniserte tildelingsregler for langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder krever opprettelse og drift av en felles tildelingsplattform på europeisk plan. Denne sentrale plattformen bør utvikles av alle TSO-er for å lette tildelingen av langsiktige transmisjonsrettigheter for markedsdeltakere, og den bør gi mulighet for overdragelse av langsiktige transmisjonsrettigheter fra én berettiget markedsdeltaker til en annen.
- 6) For å muliggjøre en gjennomsliktig og ikke-diskriminerende tildeling av langsiktige transmisjonsrettigheter må den felles tildelingsplattformen offentliggjøre alle relevante opplysninger om auksjonen før den åpnes. Nominasjonsreglene bør inneholde nærmere opplysninger om framgangsmåten for nominering av fysiske transmisjonsrettigheter, herunder krav, tidsplaner, stengtider og vilkår for markedsdeltakernes rett til utveksling.
- 7) Innehavere av langsiktige transmisjonsrettigheter bør ha rett til å tilbakeføre sine langsiktige transmisjonsrettigheter til TSO-ene

(¹) EUT L 211 av 14.8.2009, s. 15.

for ny tildeling i en etterfølgende langsiktig kapasitetstildeling. Innehaverne kan motta betaling for tilbakeføring av langsiktige transmisjonsrettigheter. Dessuten bør markedsdeltakere ha rett til enten å overdra eller å erverve allerede tildelte langsiktige transmisjonsrettigheter. Markedsdeltakerne bør underrette TSO-ene om slike overdragelser eller erverv og om motpartene, herunder involverte markedsdeltakere og berørte TSO-er.

- 8) Det er viktig at de administrative byrdene og kostnadene forbundet med deltakelsen i den felles tildelingsplattformen holdes innenfor rimelige grenser, særlig med hensyn til harmoniseringen av avtalerammen med markedsdeltakerne.
- 9) Det finnes i øyeblikket flere tildelingsregler for kontraktsbestemmelser om langsiktige transmisjonsrettigheter i Unionen. TSO-ene bør utarbeide harmoniserte tildelingsregler for fysiske transmisjonsrettigheter, finansielle transmisjonsrettigheter — opsjoner (heretter kalt «FTR — opsjoner») og finansielle transmisjonsrettigheter — obligasjoner (heretter kalt «FTR — obligasjoner») på unionsplan.
- 10) De harmoniserte tildelingsreglene bør minst inneholde en beskrivelse av tildelingsprosessen/framgangsmåten for langsiktige transmisjonsrettigheter, herunder minstekravene for deltakelse, finansielle spørsmål, typen produkter som tilbys i eksplisitte auksjoner, nominasjonsregler, begrensings- og kompensasjonsregler, regler for markedsdeltakerne i tilfeller der de overdrar sine langsiktige transmisjonsrettigheter, *use-it-or-sell-it*-prinsippet (heretter kalt «UIOSI») og regler med hensyn til *force majeure* og ansvar. Disse harmoniserte tildelingsreglene bør også skissere avtaleforpliktelser som markedsdeltakerne skal overholde.
- 11) I kommisjonsforordning (EU) 2015/1222⁽¹⁾ fastsettes en frist for bindende fastsettelse av kapasitet i dagen-før-markedet og en tilhørende kompensasjonsordning for langsiktige transmisjonsrettigheter som avkortes etter denne fristen. Likeledes bør langsiktige transmisjonsrettigheter som begrenses før fristen for bindende fastsettelse av kapasitet i dagen-før-markedet, tilbakebetales eller godtgjøres av TSO-er til innehaverne av langsiktige transmisjonsrettigheter.
- 12) Det kan innføres tak for kompensasjonen som skal utbetales til innehavere hvis langsiktige transmisjonsrettigheter har blitt avkortet før fristen for bindende fastsettelse av kapasitet i dagen-før-markedet, tatt i betraktning likviditeten på de relevante markedene og muligheten for markedsdeltakerne til å tilpasse sine posisjoner.
- 13) I samsvar med artikkel 8 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009⁽²⁾ bør Byrådet for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter (heretter kalt «Byrådet») treffe en beslutning om felles vilkår for tilgang eller metoder dersom relevante nasjonale reguleringsmyndigheter ikke har kunnet komme til enighet om disse regelverksspørsmålene.
- 14) Denne forordning er utarbeidet i nært samarbeid med Byrådet, det europeiske nettverket av operatører av transmisjonsnett for elektrisk kraft («ENTSO for elektrisk kraft») og berørte parter med sikte på å vedta effektive, balanserte og forholdsmessige regler basert på gjennomsiktighet og delaktighet. I samsvar med artikkel 18 nr. 3 i forordning (EF) nr. 714/2009 skal Kommisjonen samrå seg med Byrådet, ENTSO for elektrisk kraft og andre relevante berørte parter før det fremmes eventuelle forslag til endring av denne forordning.
- 15) Denne forordning supplerer vedlegg I forordning (EF) nr. 714/2009, i samsvar med prinsippene fastsatt i artikkel 16 i nevnte forordning.
- 16) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra komiteen nevnt i artikkel 23 nr. 1 i forordning (EF) nr. 714/2009.

⁽¹⁾ Kommisjonsforordning (EU) 2015/1222 av 24. juli 2015 om fastsettelse av retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering (EUT L 197 av 25.7.2015, s. 24).

⁽²⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 av 13. juli 2009 om opprettelse av et byrå for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter (EUT L 211 av 14.8.2009, s. 1).

VEDTATT DENNE FORORDNING:

AVDELING I

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 1

Formål og virkeområde

1. Denne forordning fastsetter nærmere regler for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder i terminmarkedet, innføring av en felles metode for å fastsette langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder, innføring av en felles tildelingsplattform på europeisk plan som tilbyr langsiktige transmisjonsrettigheter, og muligheten til å tilbakeføre langsiktige transmisjonsrettigheter i en etterfølgende langsiktig kapasitetstildeling eller å overdra langsiktige transmisjonsrettigheter mellom markedsdeltakere.
2. Denne forordning får anvendelse på alle transmisjonsnett og overføringsforbindelser i Unionen, med unntak av transmisjonsnett på øyer som ikke er knyttet sammen med andre transmisjonsnett via overføringsforbindelser.
3. I medlemsstater der det er mer enn én TSO, gjelder denne forordning for alle TSO-er i medlemsstaten. Dersom en TSO ikke har en funksjon som er relevant for én eller flere forpliktelser i henhold til denne forordningen, kan medlemsstatene legge til rette for at ansvaret for å oppfylle disse forpliktelsene pålegges én eller flere andre bestemte TSO-er.
4. Den felles tildelingsplattformen kan åpnes for markedsoperatører og TSO-er som driver virksomhet i Sveits, forutsatt at nasjonal rett i landet gjennomfører de viktigste bestemmelsene i Unionens regelverk for markedet for elektrisk kraft, og at det finnes en mellomstatlig avtale om samarbeid om elektrisk kraft mellom Unionen og Sveits.
5. Forutsatt at vilkårene i nr. 4 er oppfylt, skal Kommisjonen på grunnlag av en uttalelse fra Byrådet treffe beslutning om hvorvidt Sveits skal få delta i den felles tildelingsplattformen. De rettighetene og forpliktelsene som gjelder for Sveits' TSO-er som slutter seg til den felles tildelingsplattformen, skal være i samsvar med rettighetene og pliktene til TSO-er som driver virksomhet i Unionen, for å sikre en velfungerende tildeling av langsiktige transmisjonsrettigheter på unionsplan og like vilkår for alle berørte parter.

Artikkel 2

Definisjoner

I denne forordning får definisjonene i artikkel 2 i forordning (EF) nr. 714/2009, artikkel 2 i forordning (EU) 2015/1222, artikkel 2 i kommisjonsforordning (EU) nr. 543/2013⁽¹⁾ og artikkel 2 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF⁽²⁾ anvendelse.

Videre menes med

- 1) «langsiktig kapasitetstildeling» tildeling av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder gjennom en auksjon før tidsrammen for dagen-før-markedet,
- 2) «langsiktig transmisjonsrettighet» en fysisk transmisjonsrettighet eller en FTR — opsjon eller en FTR — obligasjon ervervet ved langsiktig kapasitetstildeling,
- 3) «tildelingsregler» regler for langsiktig kapasitetstildeling som anvendes på den felles tildelingsplattformen,
- 4) «felles tildelingsplattform» den europeiske plattformen opprettet av alle TSO-ene for langsiktig kapasitetstildeling,
- 5) «auksjon» en prosess der langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder tilbys og tildeles markedsdeltakere som inngir bud,
- 6) «UIOSI» prinsippet om at den underliggende utvekslingskapasiteten mellom budområder for ervervede og ikke-nominerte fysiske transmisjonsrettigheter gjøres automatisk tilgjengelig for kapasitetstildeling på dagen-før-markedet, og om at innehaveren av disse fysiske transmisjonsrettighetene mottar godtgjørelse fra TSO-ene,

⁽¹⁾ Kommisjonsforordning (EU) nr. 543/2013 av 14. juni 2013 om innsending og offentliggjøring av opplysninger på markedene for elektrisk kraft og om endring av vedlegg I til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 714/2009 (EUT L 163 av 15.6.2013, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for elektrisk kraft og om oppheving av direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 av 14.8.2009, s. 55).

- 7) «nominering» melding om bruk av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder fra en innehaver av fysiske transmisjonsrettigheter og dennes motpart, eller en godkjent tredjepart, til de respektive TSO-er,
- 8) «nominasjonsregler» regler med hensyn til melding om bruk av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder fra en innehaver av fysiske transmisjonsrettigheter og dennes motpart, eller en godkjent tredjepart, til de respektive TSO-ene,
- 9) «prisspenn i markedet» differansen mellom timebaserte dagen-før-priser for de to aktuelle budområdene for den respektive markedstidsenheten i en bestemt retning,
- 10) «kompensasjonsregler» regler ifølge hvilke hver TSO som har ansvaret for en budområdegrense der langsiktige transmisjonsrettigheter er tildelt, kompenserer innehavere av transmisjonsrettigheter for begrensning av langsiktige transmisjonsrettigheter.

Artikkel 3

Mål for langsiktig kapasitetstildeling

Denne forordningen har som formål å:

- a) fremme effektiv langsiktig handel med utvekslingskapasitet mellom budområder med langsiktige muligheter for finansiell risikohåndtering mellom budområder for markedsdeltakere.
- b) optimalisere beregningen og tildelingen av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder.
- c) sørge for ikke-diskriminerende tilgang til langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder.
- d) sikre rettferdig og ikke-diskriminerende behandling av TSO-er, Byrået, reguleringsmyndigheter og markedsdeltakere.
- e) ta hensyn til behovet for en rettferdig og velordnet langsiktig kapasitetstildeling og velordnet prisdannelse.
- f) sikre og forbedre gjennomsiktighet og pålitelighet med hensyn til opplysninger om langsiktig kapasitetstildeling.
- g) bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnettet for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen.

Artikkel 4

Vedtakelse av vilkår eller metoder

1. TSO-ene skal utarbeide de vilkår eller metoder som kreves i henhold til denne forordning, og legge dem fram for relevante reguleringsmyndigheter for godkjenning innen de fristene som er fastsatt i denne forordning. Dersom et forslag til vilkår eller metoder i henhold til denne forordning må utarbeides og godkjennes av flere TSO-er, skal de deltakende TSO-ene samarbeide tett om dette. TSO-ene skal, med bistand fra ENTSO for elektrisk kraft, regelmessig underrette relevante myndigheter og Byrået om framdriften med utarbeidelsen av disse vilkårene eller metodene.

2. TSO-er som treffer beslutning om forslagene til vilkår eller metoder i samsvar med artikkel 4 nr. 6, skal treffe sin beslutning med kvalifisert flertall dersom de ikke kan komme til enighet. Et kvalifisert flertall for forslag i samsvar med artikkel 4 nr. 6 krever et flertall av

- a) TSO-er som representerer minst 55 % av medlemsstatene, og
- b) TSO-er som representerer medlemsstatene med til sammen minst 65 % av befolkningen i Unionen.

Når det gjelder beslutninger i samsvar med artikkel 4 nr. 6, må et blokkerende mindretall bestå av TSO-er som representerer minst fire medlemsstater; i motsatt fall skal kvalifisert flertall anses for oppnådd.

I beslutninger som gjelder TSO-er i samsvar med artikkel 4 nr. 6, skal medlemsstatene tildeles én stemme hver. Dersom det er flere TSO-er i en medlemsstat, skal medlemsstaten fordele stemmerettighetene mellom TSO-ene.

3. TSO-er som skal treffe beslutninger om forslag til vilkår eller metoder i samsvar med artikkel 4 nr. 7, skal treffe sin beslutning med kvalifisert flertall dersom de ikke kan komme til enighet, og dersom de berørte regionene består av mer enn fem medlemsstater.

Et kvalifisert flertall for forslag i samsvar med artikkel 4 nr. 7 krever et flertall av

- a) TSO-er som representerer minst 72 % av medlemsstatene, og
- b) TSO-er som representerer medlemsstatene med til sammen minst 65 % av befolkningen i den berørte regionen.

Når det gjelder beslutninger i samsvar med artikkel 4 nr. 7, må et blokkerende mindretall bestå av minst det minste antallet av TSO-er som representerer mer enn 35 % av befolkningen i de deltakende medlemsstatene, pluss TSO-er som representerer minst én ytterligere berørt medlemsstat, i motsatt fall skal kvalifisert flertall anses for oppnådd.

TSO-er som treffer beslutning om vilkår eller metoder i samsvar med artikkel 4 nr. 7, som gjelder regioner som består av fem medlemsstater eller færre, skal treffe beslutning ved enstemmighet.

I beslutninger som gjelder TSO-er i samsvar med artikkel 4 nr. 7, skal medlemsstatene tildeles én stemme hver. Dersom det er flere TSO-er i en medlemsstat, skal medlemsstaten fordele stemmerettighetene mellom TSO-ene.

4. Dersom TSO-ene ikke legger fram forslag til vilkår eller metoder overfor nasjonale reguleringsmyndigheter innen fristene fastsatt i denne forordning, skal de i stedet legge fram de relevante utkastene til vilkår eller metoder overfor relevante reguleringsmyndigheter og Byrået, og redegjøre for hvorfor det ikke er oppnådd enighet. Byrået skal underrette Kommisjonen og skal i samarbeid med relevante reguleringsmyndigheter på anmodning fra Kommisjonen granske årsakene til hvorfor det ikke er oppnådd enighet, og underrette Kommisjonen om dette. Kommisjonen skal treffe hensiktsmessige tiltak for at de nødvendige vilkårene eller metodene kan vedtas innen fire måneder etter mottak av Byråets underretning.

5. Hver reguleringsmyndighet skal ha ansvaret for å godkjenne vilkårene eller metodene nevnt i nr. 6 og 7.

6. Forslagene til følgende vilkår eller metoder skal godkjennes av alle reguleringsmyndigheter:

- a) Metoden for framlegging av produksjons- og lastdata i samsvar med artikkel 17.
- b) Metoden for den felles nettmodellen i samsvar med artikkel 18.
- c) Kravene til den felles tildelingsplattformen i samsvar med artikkel 49.
- d) Harmoniserte tildelingsregler i samsvar med artikkel 51.
- e) Metoden for fordeling av flaskehalsinntekter i samsvar med artikkel 57.
- f) Metoden for deling av kostnader til opprettelse, utvikling og drift av den felles tildelingsplattformen i samsvar med artikkel 59.
- g) Metoden for deling av kostnader som påløper for å sikre bindende fastsatt kapasitet og godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter i samsvar med artikkel 61.

7. Forslagene til følgende vilkår eller metoder skal godkjennes av alle reguleringsmyndigheter i den berørte regionen:

- a) Metoden for beregning av kapasitet i samsvar med artikkel 10.
- b) Metoden for oppdeling av utvekslingskapasitet mellom budområder i samsvar med artikkel 16.
- c) Regional utforming av langsiktige transmisjonsrettigheter i samsvar med artikkel 31.
- d) Fastsettelse av alternative framgangsmåter i samsvar med artikkel 42.
- e) Regionale krav i de harmoniserte tildelingsreglene i samsvar med artikkel 52, herunder regionale kompensasjonsregler i samsvar med artikkel 55.

8. Forslaget til vilkår eller metoder skal inneholde forslag til frist for gjennomføring av disse og en beskrivelse av deres forventede betydning for målene i denne forordning. Forslag til vilkår eller metoder som skal godkjennes av flere av eller alle reguleringsmyndighetene, skal legges fram for Byrået samtidig som de legges fram for reguleringsmyndighetene. På anmodning fra relevante reguleringsmyndigheter skal Byrået avgis en uttalelse innen tre måneder om forslagene til vilkår eller metoder.

9. Dersom godkjenningen av vilkårene eller metodene krever at mer enn én reguleringsmyndighet treffer beslutning, skal relevante reguleringsmyndigheter rådføre seg med hverandre, samarbeide tett og samordne seg for å komme til enighet. Dersom det er relevant, skal relevante reguleringsmyndigheter også ta hensyn til uttalelsen fra Byrået. Reguleringsmyndighetene skal treffe beslutninger om

de framlagte vilkårene eller metodene i henhold til nr. 6 og 7 senest seks måneder etter at reguleringsmyndigheten, eller eventuelt den siste berørte reguleringsmyndigheten, har mottatt vilkårene eller metodene.

10. Dersom reguleringsmyndighetene ikke har klart å komme til enighet innen utløpet av tidsrommet nevnt i nr. 9, eller de i fellesskap anmoder om dette, skal Byrådet innen seks måneder treffe beslutning om de framlagte forslagene til vilkår eller metoder i samsvar med artikkel 8 nr. 1 i forordning (EF) nr. 713/2009.

11. Dersom én eller flere reguleringsmyndigheter anmoder om en endring for å kunne godkjenne vilkårene eller metodene som er lagt fram i samsvar med nr. 6 og 7, skal de berørte TSO-ene senest to måneder etter reguleringsmyndighetenes anmodning legge fram et forslag til endrede vilkår eller metoder for godkjenning. Relevante reguleringsmyndigheter skal treffe beslutning om de endrede vilkårene eller metodene innen to måneder etter at de er lagt fram. Dersom relevante reguleringsmyndigheter innen tomånedersfristen ikke har kunnet komme til enighet om vilkårene eller metodene i samsvar med nr. 6 og 7, eller de i fellesskap anmoder om dette, skal Byrådet innen seks måneder treffe beslutning om de endrede vilkårene eller metodene i samsvar med artikkel 8 nr. 1 i forordning (EF) nr. 713/2009. Dersom de berørte TSO-ene ikke legger fram et forslag til endrede vilkår eller metoder, får framgangsmåten fastsatt i nr. 4 anvendelse.

12. TSO-er som har ansvaret for å utarbeide et forslag til vilkår eller metoder, eller reguleringsmyndigheter som har ansvaret for å vedta disse i samsvar med nr. 6 og 7, kan anmode om en endring av disse vilkårene eller metodene.

Forslagene om endring av vilkårene eller metodene skal legges fram for samråd etter framgangsmåten angitt i artikkel 6 og godkjennes etter framgangsmåten angitt i denne artikkel.

13. TSO-er som har ansvaret for å utarbeide vilkårene eller metodene i samsvar med denne forordning, skal offentliggjøre dem på internett etter at de er godkjent av relevante myndigheter, eller, dersom en slik godkjenning ikke kreves, etter at de er fastsatt, med mindre opplysningene anses å være fortrolige i samsvar med artikkel 7.

Artikkel 5

Deltakelse fra berørte parter

Byrådet skal i nært samarbeid med ENTSO for elektrisk kraft legge til rette for at berørte parter deltar med hensyn til langsiktig kapasitetstildeling og andre aspekter ved gjennomføringen av denne forordning. Dette omfatter regelmessige møter med berørte parter for å identifisere problemer og foreslå forbedringer, særlig knyttet til drift og utvikling av den langsiktige kapasitetstildelingen, herunder harmonisering av auksjonsregler. Dette skal ikke erstatte samrådene med berørte parter i samsvar med artikkel 6.

Artikkel 6

Samråd

1. TSO-er som har ansvaret for å legge fram forslag til vilkår eller metoder eller endringer av disse i samsvar med denne forordning, skal samrå seg med berørte parter, herunder relevante myndigheter i hver medlemsstat, om utkastene til forslag til vilkår eller metoder når dette er uttrykkelig fastsatt i denne forordning. Samrådet skal vare i minst én måned.

2. Forslagene til vilkår eller metoder som legges fram av TSO-ene på unionsplan, skal offentliggjøres og legges fram for samråd på unionsplan. Forslag som legges fram av TSO-er på regionalt plan, skal legges fram for samråd minst på regionalt plan. Parter som legger fram forslag på bilateralt eller multilateralt plan, skal i det minste samrå seg med de berørte medlemsstatene.

3. Enhetene som har ansvaret for forslaget til vilkår eller metoder, skal ta behørig hensyn til de berørte partenes synspunkter som følge av samrådet som er gjennomført i samsvar med nr. 1, før forslaget legges fram for godkjenning av reguleringsmyndighetene dersom dette kreves i samsvar med artikkel 4, eller før forslaget offentliggjøres i alle andre tilfeller. I alle tilfeller skal det utarbeides og offentliggjøres en klar og godt underbygget begrunnelse for at synspunktene som er framkommet i samrådet, er innarbeidet eller ikke, i god tid før eller samtidig med offentliggjøringen av forslaget til vilkår eller metoder.

Artikkel 7

Taushetsplikt

1. Alle fortrolige opplysninger som mottas, utveksles eller overføres i henhold til denne forordning, skal være underlagt de vilkårene for taushetsplikt som er fastsatt i nr. 2, 3 og 4.
2. Taushetsplikten skal gjelde for alle personer som er omfattet av bestemmelsene i denne forordning.
3. Fortrolige opplysninger som personene nevnt i nr. 2 mottar i embets medfør, kan ikke gis videre til noen annen person eller myndighet, med unntak av saker som hører inn under nasjonal rett, denne forordnings øvrige bestemmelser og annet relevant unionsregelverk.
4. Med forbehold for saker som hører inn under nasjonal rett eller unionsretten, kan reguleringsmyndigheter, organer eller personer som mottar fortrolige opplysninger i henhold til denne forordning, bruke dem bare når de utøver sine funksjoner i henhold til denne forordning.

AVDELING II

KRAV TIL VILKÅR OG METODER

KAPITTEL 1

Beregning av langsiktig kapasitet

Avsnitt 1

Allmenne krav

Artikkel 8

Kapasitetsberegningsregioner

For denne forordnings formål skal kapasitetsberegningsregionene være dem som er opprettet i henhold til artikkel 15 i forordning (EU) 2015/1222.

Artikkel 9

Tidsrammer for kapasitetsberegning

Alle TSO-er i hver kapasitetsberegningregion skal sikre at langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder beregnes for hver langsiktig kapasitetstildeling og minst for årlige og månedlige tidsrammer.

Avsnitt 2

Metode for kapasitetsberegning

Artikkel 10

Metode for kapasitetsberegning

1. Senest seks måneder etter at den felles metoden for samordnet kapasitetsberegning nevnt i artikkel 9 nr. 7 i forordning (EU) 2015/1222 er godkjent, skal alle TSO-er i hver kapasitetsberegningregion sende inn et forslag til en felles metode for kapasitetsberegning for langsiktige tidsrammer i sin region. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 6.
2. Den metoden som benyttes i den felles metoden for kapasitetsberegning, skal være enten en metode for samordnet netto

overføringskapasitet eller en flytbasert metode.

3. Metoden for kapasitetsberegning skal være forenlig med den metoden for kapasitetsberegning som er fastsatt for tidsrammene for dagen-før- og intradagmarkedet i henhold til artikkel 21 nr. 1 i forordning (EU) 2015/1222.
4. Det skal tas hensyn til usikkerhetsfaktoren knyttet til tidsrammene for langsiktig kapasitetsberegning ved anvendelse av
 - a) en sikkerhetsanalyse basert på flere scenarier og med bruk av inndata for kapasitetsberegningen, metoden for kapasitetsberegning nevnt i artikkel 21 nr. 1 bokstav b) og valideringen av utvekslingskapasitet mellom budområder som nevnt i artikkel 21 nr. 1 bokstav c) i forordning (EU) 2015/1222, eller
 - b) en statistisk metode basert på historisk utvekslingskapasitet mellom budområder for tidsrammene for dagen-før- eller intradagmarkedet dersom det kan påvises at denne metoden kan
 - i) øke effektiviteten til metoden for kapasitetsberegning,
 - ii) ta bedre hensyn til usikkerhetsfaktoren ved beregning av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder enn sikkerhetsanalysen i henhold til nr. 4 bokstav a),
 - iii) øke den økonomiske effektiviteten med samme grad av systemsikkerhet.
5. Alle TSO-er i hver kapasitetsberegningregion kan i fellesskap anvende den flytbaserte metoden for langsiktig kapasitetsberegning på følgende vilkår:
 - a) Den flytbaserte metoden fører til bedre økonomisk effektivitet i kapasitetsberegningregionen med samme grad av systemsikkerhet.
 - b) De flytbaserte resultatenes gjennomsiktighet og nøyaktighet er bekreftet i kapasitetsberegningregionen.
 - c) TSO-ene gir markedsdeltakerne seks måneder til å tilpasse sine prosesser.
6. Dersom en sikkerhetsanalyse basert på flere scenarier anvendes for å utvikle metoden for kapasitetsberegning i en kapasitetsberegningregion, får kravene til inndata for kapasitetsberegningen, metoden for kapasitetsberegning og valideringen av utvekslingskapasitet mellom budområder som fastsatt i artikkel 21 nr. 1 i forordning (EU) 2015/1222 anvendelse, unntatt artikkel 21 nr. 1 bokstav a) iv) dersom det er relevant.
7. Ved utarbeiding av metoden for kapasitetsberegning skal det tas hensyn til kravene til de alternative framgangsmåtene og kravene fastsatt i artikkel 21 nr. 3 i forordning (EU) 2015/1222.

Artikkel 11

Metode for fastsettelse av pålitelighetsmargin

Forslaget til en felles metode for kapasitetsberegning skal omfatte en metode for pålitelighetsmargin som skal oppfylle kravene fastsatt i artikkel 22 i forordning (EU) 2015/1222.

Artikkel 12

Metoder for grenser for driftssikkerhet og uforutsette hendelser

Forslaget til felles metode for kapasitetsberegning skal omfatte metoder for grenser for driftssikkerhet og uforutsette hendelser som skal oppfylle kravene fastsatt i artikkel 23 nr. 1 og 2 i forordning (EU) 2015/1222.

Artikkel 13

Metode for produksjonsfordelingsnøkler

Forslaget til en felles metode for kapasitetsberegning skal omfatte en metode for å bestemme produksjonsfordelingsnøkler som skal oppfylle kravene fastsatt i artikkel 24 i forordning (EU) 2015/1222.

*Artikkel 14***Metode for korrigerende tiltak**

Dersom det tas hensyn til korrigerende tiltak ved den langsiktige kapasitetsberegningen, skal hver TSO sikre at de korrigerende tiltakene er teknisk tilgjengelige i sanntidsdrift og oppfyller kravene fastsatt i artikkel 25 i forordning (EU) 2015/1222.

*Artikkel 15***Metode for validering av utvekslingskapasitet mellom budområder**

Forslaget til en felles metode for kapasitetsberegning skal omfatte en metode for validering av utvekslingskapasitet mellom budområder som skal oppfylle kravene fastsatt i artikkel 26 i forordning (EU) 2015/1222.

*Artikkel 16***Metode for oppdeling av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder**

1. Senest ved framleggingen av metoden for kapasitetsberegning nevnt i artikkel 10 skal TSO-ene i hver kapasitetsberegningregion i fellesskap utarbeide forslag til en metode for oppdeling av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder på en samordnet måte mellom ulike langsiktige tidsrammer i den respektive regionen. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 6.
2. Metoden for oppdeling av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder skal oppfylle følgende vilkår:
 - a) Den skal oppfylle markedsdeltakernes behov for finansiell risikohåndtering.
 - b) Den skal være i samsvar med metoden for kapasitetsberegning.
 - c) Det skal ikke føre til konkurransebegrensninger, særlig når det gjelder tilgang til langsiktige transmisjonsrettigheter.

*Avsnitt 3***Felles nettm modell***Artikkel 17***Metode for framlegging av produksjons- og lastdata**

1. Senest seks måneder etter godkjenning av metoden for framlegging av produksjons- og lastdata som er fastsatt for tidsrammene for dagen-før- og intradagmarkedet nevnt i artikkel 9 nr. 6 i forordning (EU) 2015/1222, skal alle TSO-er i fellesskap utarbeide et forslag til en felles metode for framlegging av produksjons- og lastdata med sikte på å levere de produksjons- og lastdataene som kreves for å utarbeide den felles nettm modellen for langsiktige tidsrammer. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 6. Metoden skal ta hensyn til og utfylle metoden for framlegging av produksjons- og lastdata i henhold til artikkel 16 i forordning (EU) 2015/1222.
2. Ved utarbeiding av metoden for framlegging av produksjons- og lastdata får kravene fastsatt i artikkel 16 i forordning (EU) 2015/1222 anvendelse.

*Artikkel 18***Metode for den felles nettm modellen**

1. Senest seks måneder etter godkjenning av metoden for den felles nettm modellen som er fastsatt for tidsrammene for dagen-før- og intradagmarkedet nevnt i artikkel 9 nr. 6 i kommisjonsforordning (EU) 2015/1222, skal alle TSO-er i fellesskap utarbeide et forslag til

en felles nettmodell for langsiktige tidsrammer. Metoden skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 6.

2. Metoden for den felles nettmodellen skal ta hensyn til og utfylle den metoden for felles nettmodell som er utarbeidet i samsvar med artikkel 17 i forordning (EU) 2015/1222. Metoden skal gjøre det mulig å utarbeide en felles nettmodell for tidsrammene for langsiktig kapasitetsberegning i kapasitetsberegningssregioner der sikkerhetsanalyse basert på flere scenarier benyttes i henhold til artikkel 10.

3. Ved utarbeiding av metoden for den felles nettmodellen får kravene fastsatt i artikkel 17 i forordning (EU) 2015/1222 anvendelse.

Artikkel 19

Scenarier

1. Alle TSO-er i kapasitetsberegningssregioner der sikkerhetsanalyse basert på flere scenarier i henhold til artikkel 10 benyttes, skal i fellesskap utarbeide et felles sett av scenarier til bruk i den felles nettmodellen for hver tidsramme for langsiktig kapasitetsberegning.

2. Ved utarbeiding av et felles sett av scenarier får de relevante kravene fastsatt i artikkel 18 i forordning (EU) 2015/1222 anvendelse.

Artikkel 20

Individuell nettmodell

Ved utarbeiding av den individuelle nettmodellen for en tidsramme for langsiktig kapasitetsberegning i kapasitetsberegningssregioner der sikkerhetsanalyse basert på flere scenarier i henhold til artikkel 10 benyttes, skal hver TSO anvende kravene fastsatt i artikkel 19 i forordning (EU) 2015/1222.

Avsnitt 4

Kapasitetsberegningssprosess

Artikkel 21

Alminnelige bestemmelser

1. Prosessen for sammenslåing av de individuelle nettmodellene utarbeidet i samsvar med artikkel 27 i forordning (EU) 2015/1222 får anvendelse ved sammenslåing av de individuelle nettmodellene til en felles nettmodell for hver langsiktig tidsramme. Senest seks måneder etter godkjenning av metoden for framlegging av produksjons- og lastdata for langsiktige tidsrammer som er nevnt i artikkel 17, og metoden for en felles nettmodell for langsiktige tidsrammer som er nevnt i artikkel 18, skal alle TSO-er i hver kapasitetsberegningssregion i fellesskap utarbeide driftsregler for tidsrammer for langsiktig kapasitetsberegning som utfyller reglene fastsatt for sammenslåing av de individuelle nettmodellene i henhold til artikkel 27 i forordning (EU) 2015/1222.

2. De ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning, fastsatt i artikkel 27 i forordning (EU) 2015/1222, skal beregne langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder for sin kapasitetsberegningssregion. For dette formål skal alle TSO-er i hver kapasitetsberegningssregion senest seks måneder etter godkjenning av kapasitetsberegningssmetoden for langsiktige tidsrammer som er nevnt i artikkel 10, i fellesskap utarbeide driftsregler for tidsrammer for langsiktig kapasitetsberegning som utfyller reglene fastsatt for de ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning i henhold til artikkel 27 i forordning (EU) 2015/1222.

3. De relevante kravene fastsatt i artikkel 27 i forordning (EU) 2015/1222 får anvendelse for tidsrammene for langsiktig kapasitetsberegning.

Artikkel 22

Utarbeidelse av en felles nettmodell

Proessen og kravene fastsatt i artikkel 28 i forordning (EU) 2015/1222 for å utarbeide en felles nettmodell får anvendelse ved utarbeiding av den felles nettmodellen for tidsrammer for langsiktig kapasitetsberegning i kapasitetsberegningregioner, der sikkerhetsanalyse basert på flere scenarier i henhold til artikkel 10 får anvendelse.

Artikkel 23

Regionale beregninger av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder

1. Når TSO-ene anvender den statistiske metoden i henhold til artikkel 10, skal prosessen for beregning av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder minst omfatte følgende:
 - a) Et utvalg av historiske datasett om utvekslingskapasiteten mellom budområder for dagen-før- eller intradagmarkedet fra ett enkelt tidsrom eller et sett av tidsrom med dataene ordnet i en varighetskurve.
 - b) En beregning av kapasitet som tilsvare risikonivået for det valgte datasettet.
 - c) En beregning av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder som vil bli tilbudt ved langsiktig kapasitetstildeling, idet det tas hensyn til en margin som gjenspeiler forskjellen mellom historiske verdier for utvekslingskapasitet mellom budområder og anslåtte langsiktige verdier for utvekslingskapasitet mellom budområder.
 - d) Felles regler for å ta hensyn til tilgjengelige opplysninger om planlagte driftsavbrudd, ny infrastruktur og produksjons- og lastmønstre for tidsrammene for langsiktig kapasitetsberegning.
2. Når TSO-ene anvender sikkerhetsanalyse basert på flere scenarier i henhold til artikkel 10, får kravene fastsatt i artikkel 29 i forordning (EU) 2015/1222, med unntak av artikkel 29 nr. 4 der det er relevant, anvendelse på langsiktige tidsrammer for kapasitetsberegning i kapasitetsberegningregioner.
3. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal dele opp den beregnede langsiktige utvekslingskapasiteten mellom budområder for hver langsiktig kapasitetstildeling ved hjelp av metoden for oppdeling av utvekslingskapasitet mellom budområder i henhold til artikkel 16.
4. Hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning skal legge fram den beregnede langsiktige utvekslingskapasiteten mellom budområder og oppdelingen av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder for hver TSO i den aktuelle kapasitetsberegningregionen for validering i samsvar med artikkel 24.

Artikkel 24

Validering og levering av utvekslingskapasitet mellom budområder og oppdeling av utvekslingskapasitet mellom budområder

1. Hver TSO skal validere resultatene av beregningen av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder ved sine budområdegrenser eller for kritiske nettkomponenter for hver tidsramme for langsiktig kapasitetsberegning i henhold til artikkel 15.
2. Hver TSO skal validere resultatene av beregningen av oppdelingen av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder ved sine budområdegrenser eller for kritiske nettkomponenter i henhold til artikkel 16.
3. Hver TSO skal sende sin kapasitetsvalidering og validerte oppdeling av denne kapasiteten for hver langsiktig kapasitetstildeling til de berørte ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning og til de andre TSO-ene i de aktuelle kapasitetsberegningregionene.
4. Validert oppdeling av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder skal legges fram av hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning med sikte på å utføre langsiktig kapasitetstildeling i henhold til artikkel 29.
5. TSO-er skal på anmodning legge fram for sine reguleringsmyndigheter en rapport som i detalj viser hvordan de har kommet fram til verdien for langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder for en bestemt tidsramme for langsiktig kapasitetsberegning.

Artikkel 25

Samordnet begrensning av utvekslingskapasitet mellom budområder

1. TSO-er skal samordne begrensninger i allerede tildelt langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder dersom begrensningene gjelder en tidsramme på mer enn 48 timer før begynnelsen av leveringsdagen. Ved begrensning av langsiktige transmisjonsrettigheter, herunder nominasjoner med hensyn til slike rettigheter, innen 48 timer før begynnelsen av leveringsdagen skal TSO-er i hver kapasitetsberegningregion anvende kapasitetsberegningprosessen for dagen-før- og intradagmarkedet som nevnt i artikkel 29 i forordning (EU) 2015/1222.
2. Dersom en TSO må begrense allerede tildelt langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder, skal vedkommende sende en anmodning til den ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning om iverksetting av samordnet beregning av nødvendige begrensninger i langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder for kapasitetsberegningregionen. TSO-en skal underbygge sin anmodning med alle relevante opplysninger.
3. Den ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning skal legge fram oppdatert utvekslingskapasitet mellom budområder for de berørte TSO-ene for validering.
4. Hver TSO skal validere den oppdaterte utvekslingskapasiteten mellom budområder ved sine budområdegrenser eller for kritiske nettkomponenter i samsvar med artikkel 24.
5. Den ansvarlige for samordnet kapasitetsberegning skal legge fram den validerte oppdaterte utvekslingskapasiteten mellom budområder for berørte TSO-er og den felles tildelingsplattformen med sikte på å gjennomføre begrensningen i henhold til artikkel 53.

Avsnitt 5

Rapport hvert annet år om beregning av kapasitet

Artikkel 26

Rapport hvert annet år om beregning og tildeling av kapasitet

1. Senest to år etter denne forordnings ikrafttredelse skal ENTSO for elektrisk kraft utarbeide en rapport om langsiktig beregning og tildeling av kapasitet og legge den fram for Byrådet.
2. Dersom Byrådet anmoder om det, skal ENTSO for elektrisk kraft deretter hvert annet år utarbeide en rapport om langsiktig beregning og tildeling av kapasitet. Denne rapporten skal eventuelt legges fram for Byrådet sammen med den rapporten om beregning og tildeling av kapasitet som legges fram hvert annet år i henhold til artikkel 31 i forordning (EU) 2015/1222.
3. Rapporten om beregning og tildeling av kapasitet skal for hvert budområde, hver budområdegrense og hver kapasitetsberegningregion minst inneholde følgende:
 - a) Hvilken metode for kapasitetsberegning som er brukt.
 - b) Statistiske indikatorer for pålitelighetsmarginer.
 - c) Statistiske indikatorer for utvekslingskapasitet mellom budområder, når det er relevant, for hver tidsramme for kapasitetsberegning.
 - d) Kvalitetsindikatorer for opplysningene som brukes i kapasitetsberegningen.
 - e) Når det er relevant, foreslåtte tiltak for å forbedre kapasitetsberegningen.
 - f) Anbefalinger om videre utvikling av langsiktig kapasitetsberegning, herunder ytterligere harmonisering av metoder, prosesser og styringsordninger.
4. Etter samråd med Byrådet skal alle TSO-er bli enige om felles statistiske indikatorer og kvalitetsindikatorer for rapporten. Byrådet kan kreve at disse indikatorene endres, enten før avtalen mellom TSO-ene inngås, eller etter at indikatorene er tatt i bruk.

5. Byrådet skal bestemme om hele eller deler av den toårige rapporten skal offentliggjøres.

KAPITTEL 2

Budområder

Artikkel 27

Alminnelige bestemmelser

1. Budområdene for dagen-før- og intradaghandel får anvendelse ved beregning og tildeling av langsiktig kapasitet.
2. Dersom en budområdegrense ikke lenger finnes, har innehavere av langsiktige transmisjonsrettigheter på denne budområdegrensen rett til tilbakebetaling fra de berørte TSO-ene basert på den opprinnelige prisen de har betalt for langsiktige transmisjonsrettigheter.

KAPITTEL 3

Langsiktig kapasitetstildeling

Avsnitt 1

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 28

Generelle prinsipper

Tildelingen av langsiktig kapasitet skal skje på en måte som

- a) bruker prinsippet om marginalprising for å oppnå resultater for hver budområdegrense, anvendelsesretning og markedstidsenhet,
- b) ikke tildeler mer enn den tilbudte langsiktige utvekslingskapasiteten mellom budområder i henhold til artikkel 39,
- c) kan gjentas.

Artikkel 29

Inndata og resultater

1. Den felles tildelingsplattformen skal bruke følgende inndata for å fastsette tildeling av langsiktig kapasitet i samsvar med nr. 2:
 - a) Validert oppdeling av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder lagt fram av hver ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning, og kapasitet i forbindelse med tilbakeførte langsiktige transmisjonsrettigheter i henhold til artikkel 43.
 - b) Bud fra markedsdeltakere.
2. For hver langsiktig kapasitetstildeling skal den felles tildelingsplattformen samtidig fastsette minst følgende resultater for hver budområdegrense, anvendelsesretning og markedstidsenhet:
 - a) Volumet av tildelte langsiktige transmisjonsrettigheter uttrykt i MW.
 - b) Prisen på langsiktige transmisjonsrettigheter i henhold til artikkel 40.
 - c) Effekteringsstatus for budene.
3. Den felles tildelingsplattformen skal sikre at auksjonsresultatene er nøyaktige.

4. Hver TSO skal sikre at auksjonsresultatene stemmer overens med inndata til den felles tildelingsplattformen i samsvar med nr. 1.

Avsnitt 2

Alternativer for finansiell risikohåndtering av overføring mellom budområder

Artikkel 30

Beslutning om muligheter for finansiell risikohåndtering mellom budområder

1. TSO-er ved en budområdegrense skal utstede langsiktige transmisjonsrettigheter med mindre relevante reguleringsmyndigheter ved hver budområdegrense har vedtatt samordnede beslutninger om ikke å utstede langsiktige transmisjonsrettigheter ved budområdegrensen. Relevante reguleringsmyndigheter for budområdegrensen skal, når de treffer sine beslutninger, samrå seg med reguleringsmyndighetene i den aktuelle kapasitetsberegningsregionen og ta behørig hensyn til deres synspunkter.
2. Dersom langsiktige transmisjonsrettigheter ikke finnes ved en budområdegrense ved denne forordnings ikrafttredelse, skal relevante reguleringsmyndigheter ved budområdegrensen vedta samordnede beslutninger om innføring av langsiktige transmisjonsrettigheter senest seks måneder etter denne forordnings ikrafttredelse.
3. Beslutninger truffet i henhold til nr. 1 og 2 skal bygge på en vurdering som skal fastslå om terminmarkedet for elektrisk kraft har tilstrekkelige muligheter for finansiell risikohåndtering i de aktuelle budområdene. Vurderingen skal utføres på en samordnet måte av relevante reguleringsmyndigheter ved budområdegrensen og skal minst omfatte følgende:
 - a) Samråd med markedsdeltakerne om deres behov for muligheter til finansiell risikohåndtering mellom budområder ved de aktuelle budområdegrensene.
 - b) En evaluering.
4. I evalueringen nevnt i nr. 3 bokstav b) skal det undersøkes hvordan engrosmarkedene for elektrisk kraft fungerer, og den skal bygge på gjennomsluttede kriterier som omfatter minst følgende:
 - a) En analyse av hvorvidt produktene eller den kombinasjonen av produkter som tilbys i terminmarkeder, utgjør en sikring mot volatiliteten til dagen-før-prisen i det aktuelle budområdet. Et slikt produkt eller kombinasjonen av produkter skal anses som en egnet sikring mot risikoen for endring av dagen-før-prisen i det aktuelle budområdet dersom det finnes en tilstrekkelig korrelasjon mellom dagen-før-prisen i det aktuelle budområdet og underliggende pris som produktet eller kombinasjonen av produkter avregnes mot.
 - b) En analyse av hvorvidt produktene eller kombinasjonen av produkter som tilbys i terminmarkeder, er effektive. For dette formål skal minst følgende indikatorer vurderes:
 - i) Handelshorison.
 - ii) Differansen mellom kjøps- og salgskurs.
 - iii) Handlede volumer i forhold til fysisk forbruk.
 - iv) Åpne posisjoner i forhold til fysisk forbruk.
5. Dersom vurderingen nevnt i nr. 3 viser at det er utilstrekkelige muligheter for finansiell risikohåndtering i ett eller flere budområder, skal relevante reguleringsmyndigheter også anmode berørte TSO-er om
 - a) å utstede langsiktige transmisjonsrettigheter eller
 - b) å sikre at andre risikosikringsprodukter for langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder gjøres tilgjengelige for å støtte virkemåten til engrosmarkedene for elektrisk kraft.
6. Dersom relevante reguleringsmyndigheter velger å utstede en anmodning som nevnt i nr. 5 bokstav b), skal de berørte TSO-ene utarbeide nødvendige ordninger og legge dem fram for relevante reguleringsmyndigheters godkjenning senest seks måneder etter anmodningen fra relevante reguleringsmyndigheter. De nødvendige ordningene skal gjennomføres senest seks måneder etter relevante reguleringsmyndigheters godkjenning. Relevante reguleringsmyndigheter kan forlenge gjennomføringen på anmodning fra de berørte

TSO-ene med høyst seks måneder.

7. Dersom reguleringsmyndighetene beslutter at langsiktige transmisjonsrettigheter ikke skal utstedes av de berørte TSO-ene, eller at andre risikosikringsprodukter for langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder skal gjøres tilgjengelige av de berørte TSO-ene, får artikkel 16, 28, 29, 31–57, 59 og 61 ikke anvendelse på TSO-ene ved de aktuelle budområdegrensene.
8. Etter en felles anmodning fra TSO-ene ved en budområdegrense eller på eget initiativ, og minst hvert fjerde år, skal relevante reguleringsmyndigheter ved budområdegrensen, i samarbeid med Byrået, gjennomføre en vurdering i samsvar med nr. 3–5.

Artikkel 31

Regional utforming av langsiktige transmisjonsrettigheter

1. Langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder skal tildeles markedsdeltakere av tildelingsplattformen i form av fysiske transmisjonsrettigheter i henhold til UIOSI-prinsippet eller i form av FTR — opsjoner eller FTR — obligasjoner.
2. Alle TSO-er som utsteder langsiktige transmisjonsrettigheter, skal tilby langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder gjennom den felles tildelingsplattformen til markedsdeltakerne, minst for årlige og månedsbaserte tidsrammer. Alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion kan i fellesskap foreslå å tilby langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder for ytterligere tidsrammer.
3. Senest seks måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal TSO-ene i hver kapasitetsberegningsregion der langsiktige transmisjonsrettigheter finnes, i fellesskap utarbeide forslag til regional utforming av langsiktige transmisjonsrettigheter som skal utstedes ved hver budområdegrense i kapasitetsberegningsregionen.

Senest seks måneder etter de samordnede beslutningene til reguleringsmyndighetene ved budområdegrensen om å innføre langsiktige transmisjonsrettigheter i henhold til artikkel 30 nr. 2, skal TSO-ene i den berørte kapasitetsberegningsregionen i fellesskap utarbeide et forslag til regional utforming av langsiktige transmisjonsrettigheter som skal utstedes ved hver budområdegrense i den berørte kapasitetsberegningsregionen.

Reguleringsmyndighetene i medlemsstater der den nåværende regionale utformingen av langsiktige transmisjonsrettigheter er en del av en TSO-ordning for spesialregulering over landegrensene som skal sikre at driften holder seg innenfor grensene for driftssikkerhet, kan beslutte å opprettholde fysiske langsiktige transmisjonsrettigheter ved sine budområdegrensene.

4. Forslagene nevnt i nr. 3 skal inneholde en tidsplan for gjennomføringen og minst en beskrivelse av følgende elementer angitt i tildelingsreglene:
 - a) Typen langsiktige transmisjonsrettigheter.
 - b) Tidsrammer for langsiktig kapasitetstildeling.
 - c) Produkttype (basislast, høy last, lav last).
 - d) De budområdegrensene som skal dekkes.
5. Forslagene skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 6. For de foreslåtte langsiktige transmisjonsrettighetene som skal utstedes, skal hver TSO ta behørig hensyn til resultatet av samrådet.
6. Tildeling av fysiske transmisjonsrettigheter og FTR — opsjoner samtidig ved samme budområdegrense er ikke tillatt. Tildeling av fysiske transmisjonsrettigheter og FTR — obligasjoner samtidig ved samme budområdegrense er ikke tillatt.
7. En gjennomgåelse av langsiktige transmisjonsrettigheter tilbudt ved en budområdegrense kan iverksettes av
 - a) alle reguleringsmyndigheter ved budområdegrensen, på eget initiativ, eller
 - b) alle reguleringsmyndigheter ved budområdegrensen på grunnlag av en anbefaling fra Byrået eller en felles anmodning fra alle TSO-ene ved den aktuelle budområdegrensen.
8. Alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion har ansvaret for å foreta den gjennomgåelsen som er fastsatt i nr. 9.

9. Hver TSO som deltar i gjennomgåelsen av langsiktige transmisjonsrettigheter, skal
- a) vurdere de tilbudte langsiktige transmisjonsrettighetene, idet det tas hensyn til kjennetegnene i nr. 4,
 - b) dersom det anses nødvendig, foreslå alternative langsiktige transmisjonsrettigheter, idet det tas hensyn til resultatet av vurderingen i bokstav a),
 - c) gjennomføre et samråd i samsvar med artikkel 6 om
 - i) resultatene av vurderingen av de tilbudte langsiktige transmisjonsrettighetene,
 - ii) dersom det er relevant, forslaget til alternative langsiktige transmisjonsrettigheter.
10. På grunnlag av samrådet nevnt i nr. 9 bokstav c) og innen tre måneder etter utstedelsen av beslutningen om å innlede en gjennomgåelse, skal TSO-ene i den aktuelle kapasitetsberegningsregionen i fellesskap legge fram et forslag for relevante reguleringsmyndigheter om å beholde eller endre typen langsiktige transmisjonsrettigheter.

Artikkel 32

Fysiske transmisjonsrettigheter

1. Hver innehaver av fysiske transmisjonsrettigheter har rett til å nominere alle eller en del av sine fysiske transmisjonsrettigheter i henhold til artikkel 36.
2. Dersom innehavere av fysiske transmisjonsrettigheter ikke foretar en nominasjon innen fristen fastsatt i nominasjonsreglene, har de rett til å motta godtgjøring i samsvar med artikkel 35.

Artikkel 33

Finansielle transmisjonsrettigheter — opsjoner

1. Innehavere av FTR — opsjoner har rett til å motta godtgjøring i samsvar med artikkel 35.
2. Gjennomføringen av FTR — opsjoner forutsetter anvendelse av dagen-før-priskopling i samsvar med artikkel 38–50 i forordning (EU) 2015/1222.

Artikkel 34

Finansielle transmisjonsrettigheter — obligasjoner

1. Innehavere av FTR — obligasjoner har rett til å motta eller forpliktelse til å betale den økonomiske godtgjøringen i henhold til artikkel 35.
2. Gjennomføringen av FTR — obligasjoner forutsetter anvendelse av dagen-før-priskopling i samsvar med artikkel 38–50 i forordning (EU) 2015/1222.

Artikkel 35

Prinsipper for godtgjøring for langsiktige transmisjonsrettigheter

1. De berørte TSO-ene som foretar tildeling av transmisjonsrettigheter ved en budområdegrense gjennom den felles tildelingsplattformen, skal gi innehaverne av langsiktige transmisjonsrettigheter godtgjøring dersom prisforskjellen er positiv i retning av de langsiktige transmisjonsrettighetene.
2. Innehavere av FTR — obligasjoner skal gi de berørte TSO-ene godtgjøring gjennom den felles tildelingsplattformen som tildeler transmisjonsrettigheter ved en budområdegrense dersom prisforskjellen er negativ i retning av FTR — obligasjoner.
3. Godtgjøringen av langsiktige transmisjonsrettigheter i nr. 1 og 2 skal overholde følgende prinsipper:

- a) Når utvekslingskapasiteten mellom budområder tildeles gjennom implisitt tildeling eller en annen metode som følge av en situasjon med alternativ framgangsmåte innenfor tidsrammen for dagen-før-markedet, skal godtgjøringen av langsiktige transmisjonsrettigheter være lik prisspenet i markedet.
 - b) Når utvekslingskapasiteten mellom budområder tildeles gjennom eksplisitt auksjon innenfor tidsrammen for dagen-før-markedet, skal godtgjøringen av langsiktige transmisjonsrettigheter være lik likevektsprisen på den daglige auksjonen.
4. Dersom tildelingsbegrensninger på overføringsforbindelser mellom budområder er tatt med i prosessen for kapasitetstildeling på dagen-før-markedet i samsvar med artikkel 23 nr. 3 i forordning (EU) 2015/1222, kan de tas i betraktning ved beregning av godtgjøringen av langsiktige transmisjonsrettigheter i henhold til nr. 3.

Avsnitt 3

Framgangsmåter for nominering av fysiske transmisjonsrettigheter

Artikkel 36

Alminnelige bestemmelser om nominering av fysiske transmisjonsrettigheter

1. Dersom TSO-ene utsteder og anvender fysiske transmisjonsrettigheter ved budområdegrensene, skal de gjøre det mulig for innehavere av fysiske transmisjonsrettigheter og/eller deres motparter å nominere sine planer for utveksling av elektrisk kraft. Innehavere av fysiske transmisjonsrettigheter kan tillate at kvalifiserte tredjeparter nominerer sine planer for utveksling av elektrisk kraft på deres vegne i tråd med nominasjonsreglene i henhold til nr. 3.
2. Senest 12 måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle TSO-er som utsteder fysiske transmisjonsrettigheter ved en budområdegrense, legge fram for de relevante reguleringsmyndigheters godkjenning et forslag til nominasjonsregler for planer for utveksling av elektrisk kraft mellom budområder. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 6. Nominasjonsreglene skal inneholde minst følgende opplysninger:
 - a) Retten for en innehaver av fysiske transmisjonsrettigheter til å nominere planer for utveksling av elektrisk kraft.
 - b) Tekniske minstekrav til nomineringen.
 - c) Beskrivelse av nominasjonsprosessen.
 - d) Tidsplan for nominasjonen.
 - e) Format for nominasjonen og kommunikasjonen.
3. Alle TSO-er skal gradvis harmonisere nominasjonsreglene for alle budområdegrenser der fysiske transmisjonsrettigheter anvendes.
4. Innehavere av fysiske transmisjonsrettigheter, eventuelt deres motparter eller en godkjent tredjepart som opptre på deres vegne, skal nominere alle eller deler av sine fysiske transmisjonsrettigheter mellom budområder i samsvar med nominasjonsreglene.
5. Dersom tildelingsbegrensninger på overføringsforbindelser mellom budområder er tatt med i prosessen for kapasitetstildeling på dagen-før-markedet i samsvar med artikkel 23 nr. 3 i forordning (EU) 2015/1222, skal de tas i betraktning i forslaget til nominasjonsregler nevnt i nr. 2.

Avsnitt 4

Prosesser og drift

Artikkel 37

Vilkår for deltakelse i langsiktig kapasitetstildeling

1. Markedsdeltakerne skal være registrert på den felles tildelingsplattformen og oppfylle alle krav til godkjenning i henhold til de harmoniserte tildelingsreglene før de har rett til å delta i auksjoner eller overdra sine langsiktige transmisjonsrettigheter. Kravene til godkjenning skal overholde prinsippene om likebehandling og innsyn.
2. Når en markedsdeltaker søker om registrering, skal den felles tildelingsplattformen underrette markedsdeltakeren om denne oppfyller alle kravene til godkjenning og har rett til å delta i auksjoner eller overdra sine langsiktige transmisjonsrettigheter fra en bestemt dato.

3. Markedsdeltakerne skal fullt ut overholde de harmoniserte tildelingsreglene. De skal oppdatere alle opplysninger knyttet til sin deltakelse og skal uten opphold underrette den felles tildelingsplattformen om alle endringer i disse opplysningene.
4. Den felles tildelingsplattformen har rett til å suspendere eller tilbakekalle en markedsdeltakers rett til å delta i auksjoner eller overdra sine langsiktige transmisjonsrettigheter etter en overtredelse av avtaleforpliktelsene i henhold til de harmoniserte tildelingsreglene.
5. Midlertidig oppheving eller tilbakekalling av markedsdeltakerens rett til å delta i auksjoner eller overdra sine langsiktige transmisjonsrettigheter i henhold til de harmoniserte tildelingsreglene, fritar ikke en markedsdeltaker eller den felles tildelingsplattformen fra de forpliktelsene som følger av langsiktige transmisjonsrettigheter som er tildelt og betalt før den midlertidige opphevingen eller tilbakekallingen.

Artikkel 38

Framlegging av inndata til den felles tildelingsplattformen

Hver TSO skal sikre at validert oppdeling av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder gis til den felles tildelingsplattformen før offentliggjøringen av auksjonsspesifikasjonen i samsvar med artikkel 39.

Artikkel 39

Gjennomføring av langsiktig kapasitetstildeling

1. Innen fristen fastsatt i de harmoniserte tildelingsreglene for hver langsiktig kapasitetstildeling skal en auksjonsspesifikasjon som inneholder minst følgende opplysninger utarbeides og offentliggjøres på den felles tildelingsplattformen:
 - a) Dato og klokkeslett for auksjonens åpnings- og stengetid.
 - b) Validert oppdeling av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder og typen langsiktige transmisjonsrettigheter som skal auksjoneres.
 - c) Budformat.
 - d) Dato og klokkeslett for offentliggjøring av auksjonsresultater.
 - e) Frist for å bestride auksjonsresultatene.
2. Den offentliggjorte langsiktige utvekslingskapasiteten mellom budområder skal ikke endres i løpet av et tidsrom før budfristen går ut for auksjonen. De harmoniserte tildelingsreglene skal angi dette tidsrommet.
3. Hver markedsdeltaker skal inngi sine bud til den felles tildelingsplattformen før stengetid og i samsvar med vilkårene fastsatt i auksjonsspesifikasjonen.
4. Den felles tildelingsplattformen skal sikre fortrolig behandling av inngitte bud.

Artikkel 40

Prising av langsiktige transmisjonsrettigheter

Prisen på langsiktige transmisjonsrettigheter for hver budområdegrense, anvendelsesretning og markedstidsenhet skal bestemmes på grunnlag av prinsippet om marginalprising og uttrykkes i euro per megawatt. Dersom etterspørselen etter langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder for en budområdegrense, anvendelsesretning og markedstidsenhet er lavere enn eller lik den tilbudte langsiktige utvekslingskapasiteten mellom budområder, skal prisen være null.

Artikkel 41

Økonomiske krav og oppgjør

1. Den felles tildelingsplattformen skal ha framgangsmåter for fakturering eller selvfakturering for debit- eller kredittoppgjør som følge av tildelingen av langsiktige transmisjonsrettigheter, tilbakeføring av langsiktige transmisjonsrettigheter og godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter. De harmoniserte tildelingsreglene skal angi disse framgangsmåtene.
2. For å kunne delta i auksjoner skal en markedsdeltaker ha tilstrekkelig sikkerhetsstillelse til å sikre bud og tildelte langsiktige transmisjonsrettigheter i samsvar med vilkårene fastsatt i de harmoniserte tildelingsreglene.

Artikkel 42

Fastsettelse av alternative framgangsmåter

1. Dersom den langsiktige kapasitetstildelingen ikke gir resultater, skal standard alternativ framgangsmåte være utsettelse av den langsiktige kapasitetstildelingen.
2. Alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion har rett til å gjennomføre andre samordnede alternative løsninger. I slike tilfeller skal alle TSO-er i hver kapasitetsberegningsregion utarbeide et samordnet forslag til pålitelige alternative framgangsmåter.

Artikkel 43

Tilbakeføring av langsiktige transmisjonsrettigheter

1. Innehavere av langsiktige transmisjonsrettigheter kan tilbakeføre sine langsiktige transmisjonsrettigheter til berørte TSO-er gjennom den felles tildelingsplattformen for etterfølgende langsiktig kapasitetstildeling.
2. Innehavere av langsiktige transmisjonsrettigheter som er villige til å tilbakeføre sine langsiktige transmisjonsrettigheter for etterfølgende langsiktig kapasitetstildeling, skal underrette om dette, direkte eller indirekte gjennom en tredjepart, på den felles tildelingsplattformen som fastsatt i de harmoniserte tildelingsreglene.
3. Innehavere av langsiktige transmisjonsrettigheter som tilbakefører sine langsiktige transmisjonsrettigheter, skal godtgjøres, direkte eller indirekte gjennom en tredjepart, av de berørte TSO-ene gjennom den felles tildelingsplattformen. Slik godtgjøring skal være lik den prisen som følger av den auksjonen der de langsiktige transmisjonsrettighetene tildeles på nytt.

Artikkel 44

Overdragelse av langsiktige transmisjonsrettigheter

1. Innehavere av langsiktige transmisjonsrettigheter har rett til å overdra alle eller deler av sine langsiktige transmisjonsrettigheter til andre markedsdeltakere i samsvar med de harmoniserte tildelingsreglene.
2. Reglene om tillatelse og en liste over markedsdeltakere som er registrert på den felles tildelingsplattformen og har rett til å overdra langsiktige transmisjonsrettigheter, skal offentliggjøres på den felles tildelingsplattformen.
3. Innehavere av langsiktige transmisjonsrettigheter skal underrette om overdragelsen av langsiktige transmisjonsrettigheter, direkte eller indirekte gjennom en tredjepart, på den felles tildelingsplattformen i samsvar med de harmoniserte tildelingsreglene.
4. Markedsdeltakere som erverver disse langsiktige transmisjonsrettighetene, skal i samsvar med de harmoniserte tildelingsreglene, direkte eller indirekte gjennom en tredjepart, bekrefte på den felles tildelingsplattformen underretningen sendt av den forrige innehaveren av langsiktige transmisjonsrettigheter.

Artikkel 45

Framlegging av resultater

1. Den felles tildelingsplattformen skal underrette TSO-ene, som har ansvaret for den budområdegrensen som de langsiktige transmisjonsrettighetene er knyttet til, markedsdeltakerne og innehaverne av langsiktige transmisjonsrettigheter om resultatet av den langsiktige kapasitetstildelingen innen tidsfristen fastsatt i auksjonsspesifikasjonen.

2. Den felles tildelingsplattformen skal underrette markedsdeltakerne om effektueringsstatus og likevektspriser for deres bud.

Artikkel 46

Iverksetting av alternative framgangsmåter

1. Dersom den felles tildelingsplattformen ikke er i stand til å legge fram auksjonsspesifikasjonen i samsvar med artikkel 39 eller en del av eller alle resultatene av den langsiktige kapasitetstildelingen innen tidsfristen angitt i de harmoniserte tildelingsreglene, skal TSO-ene som har ansvaret for budområdegrensen, iverksette de alternative framgangsmåtene fastsatt i henhold til artikkel 42.
2. Så snart en manglende framlegging omhandlet i nr. 1 er konstatert, skal den felles tildelingsplattformen underrette TSO-ene som har ansvaret for budområdegrensen. Den felles tildelingsplattformen skal underrette markedsdeltakerne om at alternative framgangsmåter kan bli brukt.

Artikkel 47

Offentliggjøring av markedsopplysninger

1. Som et minimum skal følgende opplysninger for hver budområdegrense og anvendelsesretning offentliggjøres på den felles tildelingsplattformen:
 - a) Auksjonsspesifikasjonen i samsvar med artikkel 39.
 - b) En veiledende auksjonskalender som angir typen langsiktige transmisjonsrettigheter som tilbys, og datoene for når de langsiktige transmisjonsrettighetene skal tilbys til markedsdeltakere.
 - c) Resultatene av den langsiktige kapasitetsberegningen i samsvar med artikkel 29.
 - d) Antall markedsdeltakere ved hver auksjon.
 - e) Liste over markedsdeltakere som har rett til å overdra langsiktige transmisjonsrettigheter.
 - f) Kontaktopplysninger for den felles tildelingsplattformen.
2. De berørte TSO-ene skal gjennom den felles tildelingsplattformen offentliggjøre de opplysningene som kreves i nr. 1, i samsvar med tidsplanen fastsatt i auksjonsspesifikasjonen og i forordning (EU) nr. 543/2013.
3. Den felles tildelingsplattformen skal sikre at historikkopplysninger for et tidsrom på minst fem år offentliggjøres.

KAPITTEL 4

Felles tildelingsplattform

Artikkel 48

Opprettelse

1. Alle TSO-er skal sikre at den felles tildelingsplattformen er i drift og overholder funksjonskravene angitt i artikkel 49 senest tolv måneder etter godkjenningen av forslaget til et felles sett med krav og opprettelse av den felles tildelingsplattformen. Relevante reguleringsmyndigheter kan forlenge denne fristen på anmodning fra berørte TSO-er på grunn av forsinkelser knyttet til framgangsmåter for offentlige innkjøp med et tidsrom på høyst seks måneder.
2. Langsiktig kapasitetstildeling på overføringsforbindelser for likestrøm skal finne sted på den felles tildelingsplattformen senest 24 måneder etter godkjenning som nevnt i nr. 1.

*Artikkel 49***Funksjonskrav**

1. Innen seks måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle TSO-er inngi til alle reguleringsmyndigheter et felles forslag til et sett med krav og opprettelse av en felles tildelingsplattform. Forslaget skal identifisere ulike alternativer for opprettelse og styring av den felles tildelingsplattformen, herunder utvikling ved TSO-ene eller tredjeparter på deres vegne. TSO-enes forslag skal omfatte de generelle oppgavene med den felles tildelingsplattformen som fastsatt i artikkel 50 og kravene om kostnadsdekning i samsvar med artikkel 59.
2. Funksjonskravene til den felles tildelingsplattformen skal minst omfatte følgende:
 - a) Forventede budområdegrenser som skal dekkes.
 - b) De leverte tjenestenes tekniske tilgjengelighet og pålitelighet.
 - c) Driftsprosessene.
 - d) Produktene som skal tilbys.
 - e) Tidsrammene for langsiktig kapasitetstildeling.
 - f) Tildelingsmetodene og -algoritmene.
 - g) Prinsippene for økonomisk oppgjør og risikohåndtering av tildelte produkter.
 - h) En harmonisert avtaleramme for markedsdeltakerne.
 - i) Datagrensesnitt.

*Artikkel 50***Generelle oppgaver**

De berørte TSO-ene skal benytte den felles tildelingsplattformen minst for følgende formål:

- a) Registrering av markedsdeltakere.
- b) Felles kontaktpunkt for markedsdeltakerne.
- c) Gjennomføring av auksjonsprosedyrene.
- d) Det økonomiske oppgjøret for tildelte langsiktige transmisjonsrettigheter med markedsdeltakere, herunder forvaltning av sikkerhetsstillelse.
- e) Samarbeid med en clearingsentral, dersom det kreves i de felles reglene for gjennomføringen av FTR — obligasjoner i henhold til artikkel 34.
- f) Organisering av en alternativ framgangsmåte i henhold til artikkel 42 og 46.
- g) Skape mulighet for tilbakeføring av langsiktige transmisjonsrettigheter i henhold til artikkel 43.
- h) Tilrettelegging av overdragelse av langsiktige transmisjonsrettigheter i henhold til artikkel 44.
- i) Offentliggjøring av markedsopplysninger i henhold til artikkel 47.
- j) Levering og drift av grensesnitt for datautveksling med markedsdeltakerne.

KAPITTEL 5

Harmoniserte tildelingsregler

Artikkel 51

Innføring av harmoniserte tildelingsregler

1. Innen seks måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle TSO-er i fellesskap utarbeide et forslag til harmoniserte tildelingsregler for langsiktige transmisjonsrettigheter i henhold til artikkel 52 nr. 2. Forslaget skal være gjenstand for samråd i samsvar med artikkel 6. Dette forslaget skal omfatte særlige regionale krav og særlige krav til budområdegrensener dersom de utarbeides av TSO-ene i hver kapasitetsberegningregion i henhold til artikkel 52 nr. 3.
2. Når de regionale kravene har trådt i kraft, har de forrang for de generelle kravene fastsatt i de harmoniserte tildelingsreglene. Dersom de generelle kravene i de harmoniserte tildelingsreglene endres og legges fram for alle reguleringsmyndighetene for godkjenning, skal de regionale kravene også legges fram for reguleringsmyndighetene for godkjenning i den berørte kapasitetsberegningregionen.

Artikkel 52

Krav til de harmoniserte tildelingsreglene

1. Kravene til de harmoniserte tildelingsreglene for langsiktige transmisjonsrettigheter skal omfatte fysiske transmisjonsrettigheter, FTR — opsjoner og FTR — obligasjoner. TSO-ene skal vurdere og ta behørig hensyn til særtrekkene for ulike typer produkter.
2. De harmoniserte tildelingsreglene for langsiktige transmisjonsrettigheter skal følge prinsippene om likebehandling og gjennomsiktighet, og minst inneholde følgende generelle krav:
 - a) Harmoniserte definisjoner og virkeområde.
 - b) En avtaleramme mellom den felles tildelingsplattformen og markedsdeltakerne, herunder bestemmelser om gjeldende rett, gjeldende språk, fortrolighet, tvisteløsningsordninger, ansvar og *force majeure*.
 - c) Harmoniserte UIOSI-bestemmelser når det gjelder fysiske transmisjonsrettigheter i henhold til artikkel 32.
 - d) En beskrivelse av de typene langsiktige transmisjonsrettigheter som tilbys, herunder godtgjøringsprinsippene i henhold til artikkel 35.
 - e) Prinsippbeskrivelse av gjeldende nominasjonsregler i henhold til artikkel 36.
 - f) Harmoniserte bestemmelser om berettigelse og rett, midlertidig oppheving og fornyelse samt kostnadene ved deltakelse i henhold til artikkel 37.
 - g) En beskrivelse av prosessen for langsiktig kapasitetstildeling, herunder minst bestemmelser om auksjonsspesifikasjon, inngivelse av bud, offentliggjøring av auksjonsresultater, innsigelsesfrist og alternative framgangsmåter i henhold til artikkel 37, 38, 39, 42, 43 og 44.
 - h) Harmoniserte bestemmelser om økonomiske krav og oppgjør i henhold til artikkel 41.
 - i) Harmoniserte bestemmelser om tilbakeføring av langsiktige transmisjonsrettigheter i henhold til artikkel 43.
 - j) Harmoniserte bestemmelser om underretning om overdragelse av langsiktige transmisjonsrettigheter i henhold til artikkel 44.
 - k) Bestemmelser om bindende fastsatt kapasitet og kompensasjonsregler i henhold til artikkel 53 og artikkel 55.
 - l) Harmoniserte bestemmelser om avregningspolitikk og økonomisk sikkerhetsstillelse for FTR — obligasjoner, dersom det er relevant.
3. De harmoniserte tildelingsreglene kan også inneholde særlige regionale krav eller særlige krav knyttet til budområdegrensener,

særlig med hensyn til, men ikke begrenset til følgende:

- a) En beskrivelse av typen langsiktige transmisjonsrettigheter som tilbys ved hver budområdegrense i kapasitetsberegningsregionen i henhold til artikkel 31.
- b) Typen langsiktige transmisjonsrettigheter for godtgjøringsordningen som skal anvendes for hver budområdegrense i kapasitetsberegningsregionen i samsvar med tildelingen innenfor tidsrammen for dagen-før-markedet i henhold til artikkel 35.
- c) Gjennomføringen av alternative samordnede regionale løsninger i henhold til artikkel 42.
- d) De regionale kompensasjonsreglene som fastsetter regionale ordninger for bindende fastsatt kapasitet i henhold til artikkel 55.

KAPITTEL 6

Bindende fastsatt utvekslingskapasitet som er tildelt mellom budområder

Artikkel 53

Alminnelige bestemmelser om bindende fastsatt kapasitet

1. Alle TSO-er har rett til å begrense langsiktige transmisjonsrettigheter for å sikre at driften holder seg innenfor grensene for driftssikkerhet før fristen for bindende fastsettelse av kapasitet på dagen-før-markedet. Dersom TSO-ene begrenser langsiktige transmisjonsrettigheter, skal de rapportere dette til de respektive reguleringsmyndighetene samt offentliggjøre de faktiske årsakene til begrensningen.
2. De berørte TSO-ene ved hver budområdegrense hvor langsiktige transmisjonsrettigheter er blitt begrenset, skal utbetale en kompensasjon til innehavere av begrensede langsiktige transmisjonsrettigheter som tilsvarer prisspenet i markedet.

Artikkel 54

Definisjon av tak

1. De berørte TSO-ene ved en budområdegrense kan foreslå et tak for samlet kompensasjon som skal utbetales til alle innehavere av begrensede langsiktige transmisjonsrettigheter i det aktuelle kalenderåret, eller den aktuelle kalendermåneden når det gjelder overføringsforbindelser for likestrøm.
2. Taket skal ikke være lavere enn det samlede beløpet for flaskehalsinntekter som innkreves av de berørte TSO-ene ved budområdegrensen i det aktuelle kalenderåret. For overføringsforbindelser for likestrøm kan TSO-er foreslå et tak som ikke er lavere enn samlede flaskehalsinntekter som de berørte TSO-ene ved budområdegrensen innkrever i den aktuelle kalendermåneden.
3. For flere overføringsforbindelser som drives av forskjellige TSO-er ved samme budområdegrense, og som er underlagt ulike typer regelverk under tilsyn av reguleringsmyndigheter, kan samlede flaskehalsinntekter som brukes for å beregne taket på kompensasjonen i henhold til nr. 2, holdes separat for hver overføringsforbindelse. En slik oppdeling skal foreslås av de berørte TSO-ene og godkjennes av relevante reguleringsmyndigheter.

Artikkel 55

Kompensasjonsregler

Dersom TSO-er har til hensikt å anvende et tak som nevnt i artikkel 54, skal de i fellesskap foreslå et sett med kompensasjonsregler med hensyn til det anvendte taket.

Artikkel 56

Bindende fastsatt kapasitet ved force majeure

1. Ved *force majeure* kan TSO-ene begrense langsiktige transmisjonsrettigheter. Slik begrensning skal foretas på en samordnet måte etter at alle direkte berørte TSO-er er blitt underrettet om dette.
2. En TSO som påberoper seg *force majeure*, skal offentliggjøre en kunngjøring som redegjør for arten av *force majeure*, og for hvor lenge situasjonen forventes å vare.
3. Ved begrensning på grunn av *force majeure* skal de berørte innehavere av langsiktige transmisjonsrettigheter motta en kompensasjon for varigheten av *force majeure* fra den TSO-en som påberoper seg *force majeure*. I dette tilfellet skal kompensasjonen være lik det beløpet som opprinnelig ble betalt for de berørte langsiktige transmisjonsrettighetene under den langsiktige tildelingsprosessen.
4. TSO-en som påberoper seg *force majeure*, skal gjøre sitt ytterste for å begrense konsekvensene og varigheten av *force majeure*.
5. Dersom en medlemsstat har fastsatt bestemmelser om dette, skal den nasjonale reguleringsmyndigheten på anmodning fra TSO-en vurdere om en hendelse kan betegnes som *force majeure*.

KAPITTEL 7

Fordeling av flaskehalsinntekter

Artikkel 57

Metode for fordeling av flaskehalsinntekter

1. Innen seks måneder etter at metoden for fordeling av flaskehalsinntektene nevnt i artikkel 9 nr. 6 i forordning (EU) 2015/1222 er godkjent, skal alle TSO-er i fellesskap utarbeide et forslag til en metode for fordeling av flaskehalsinntekter fra langsiktig kapasitetstildeling.
2. Når metoden nevnt i nr. 1 utarbeides, skal TSO-ene ta hensyn til metoden for fordeling av flaskehalsinntekter utarbeidet i samsvar med artikkel 73 i forordning (EU) 2015/1222.
3. Ved utarbeiding av metoden for fordeling av flaskehalsinntekter fra langsiktig kapasitetstildeling får kravene fastsatt i artikkel 73 i forordning (EU) 2015/1222 anvendelse.

KAPITTEL 8

Kostnadsdekning

Artikkel 58

Alminnelige bestemmelser om kostnadsdekning

1. Kostnader som påløper for TSO-er som følge av forpliktelsene i denne forordning, skal vurderes av alle reguleringsmyndigheter.
2. Kostnader som vurderes som rimelige, effektive og forholdsmessige, skal dekkes i rimelig tid gjennom nettariffrer eller andre egnede ordninger som fastsatt av relevante reguleringsmyndigheter.
3. Dersom reguleringsmyndighetene anmoder om det, skal de berørte TSO-ene innen tre måneder etter anmodningen legge fram de opplysningene som er nødvendige for å gjøre det lettere å vurdere påløpte kostnader.

Artikkel 59

Kostnader ved opprettelse, utvikling og drift av den felles tildelingsplattformen

Alle TSO-er som utsteder langsiktige transmisjonsrettigheter på den felles tildelingsplattformen, skal i fellesskap dekke kostnadene knyttet til opprettelse og drift av den felles tildelingsplattformen. Innen seks måneder etter denne forordnings ikrafttredelse skal alle TSO-ene foreslå en metode for deling av disse kostnadene, som skal være rimelige, effektive og forholdsmessige, for eksempel på grunnlag av prinsipper som tilsvarer dem fastsatt i artikkel 80 i forordning (EU) 2015/1222.

Artikkel 60

Kostnader ved opprettelse og drift av den samordnede kapasitetsberegningsprosessen

1. Hver TSO skal hver for seg dekke sine kostnader ved framlegging av inndata til kapasitetsberegningsprosessen.
2. Alle TSO-er skal i fellesskap dekke kostnadene ved opprettelse og drift av sammenslåingen av de individuelle nettmodellene.
3. Alle TSO-er i hver kapasitetsberegningregion skal dekke kostnadene ved opprettelse og drift av den enheten som er ansvarlig for samordnet kapasitetsberegning.

Artikkel 61

Kostnader for å sikre bindende fastsatt kapasitet og godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter

1. Kostnadene for å sikre bindende fastsatt kapasitet skal omfatte kostnader ved kompensasjonsordningene i forbindelse med sikring av bindende fastsatt utvekslingskapasitet mellom budområder samt kostnadene ved spesialregulering, mothandel og ubalanse i forbindelse med godtgjøring til markedsdeltakere, og skal dekkes av TSO-ene i den grad det er mulig, i samsvar med artikkel 16 nr. 6 bokstav a) i forordning (EF) nr. 714/2009.
2. Ved fastsettelse eller godkjenning av overføringstariffer eller annen passende ordning i samsvar med artikkel 37 nr. 1 bokstav a) i direktiv 2009/72/EF, og idet det tas hensyn til artikkel 14 nr. 1 i forordning (EF) nr. 714/2009, skal reguleringsmyndighetene vurdere kompensasjonen som støtteberettigede kostnader, forutsatt at de er rimelige, effektive og forholdsmessige.
3. Innen seks måneder etter at metoden for fordeling av flaskehalsinntekter nevnt i artikkel 57 er godkjent, skal alle TSO-ene i fellesskap utarbeide en metode for fordeling av påløpte kostnader til sikring av bindende fastsatt kapasitet og godtgjøring av langsiktige transmisjonsrettigheter. Denne metoden skal være i samsvar med metoden for fordeling av flaskehalsinntekter fra langsiktig kapasitetstildeling som nevnt i artikkel 57.

AVDELING III

DELEGERING AV OPPGAVER OG OVERVÅKING

Artikkel 62

Delegering av oppgaver

1. En TSO kan delegerer alle eller deler av en oppgave den er tildelt i henhold til denne forordning, til én eller flere tredjeparter dersom tredjeparten kan utføre den aktuelle oppgaven minst like effektivt som den delegerende TSO-en. Den delegerende TSO-en skal beholde ansvaret for at forpliktelsene i henhold til denne forordning overholdes, herunder sikre at reguleringsmyndigheten har tilgang til de opplysningene de trenger for å kunne utføre sine overvåkingsoppgaver.
2. Før delegeringen skal relevant tredjepart tydelig ha vist sin evne til å oppfylle alle forpliktelsene i denne forordning overfor den delegerende TSO-en.
3. Dersom alle eller deler av oppgavene angitt i denne forordning delegeres til en tredjepart, skal den delegerende TSO-en sikre at det er inngått hensiktsmessige avtaler om fortrolighet i samsvar med den delegerende TSO-ens taushetsplikt, før delegeringen finner sted.

*Artikkel 63***Overvåking**

1. ENTSO for elektrisk kraft skal overvåke gjennomføringen av langsiktig kapasitetstildeling og opprettelse av den felles tildelingsplattformen i samsvar med artikkel 8 nr. 8 i forordning (EF) nr. 714/2009. Overvåkingen skal særlig omfatte følgende:
 - a) Framdriften og mulige problemer med gjennomføringen av langsiktig kapasitetstildeling, herunder rettferdig og åpen tilgang for markedsdeltakere til langsiktige transmisjonsrettigheter.
 - b) Effektiviteten til metodene for oppdeling av langsiktig utvekslingskapasitet mellom budområder i samsvar med artikkel 16.
 - c) Rapporten om beregning og tildeling av kapasitet i samsvar med artikkel 26.
 - d) Effektiviteten til driften av den langsiktige kapasitetstildelingen og den felles tildelingsplattformen.
2. ENTSO for elektrisk kraft skal legge fram en overvåkingsplan som omfatter rapportene som skal utarbeides, og eventuelle oppdateringer i samsvar med nr. 1, for Byrådet for uttalelse senest seks måneder etter at denne forordning er trådt i kraft.
3. Byrådet skal i samarbeid med ENTSO for elektrisk kraft innen seks måneder etter denne forordnings ikrafttredelse legge fram en liste over de relevante opplysningene som ENTSO for elektrisk kraft skal oversende til Byrådet i samsvar med artikkel 8 nr. 9 og artikkel 9 nr. 1 i forordning (EF) nr. 714/2009. Listen over relevante opplysninger kan bli oppdatert. ENTSO for elektrisk kraft skal vedlikeholde et omfattende digitalt dataarkiv i standardisert format med de opplysningene som Byrådet krever. Alle TSO-er skal oversende til ENTSO for elektrisk kraft de opplysningene som er nødvendige for å kunne utføre oppgavene nevnt i nr. 1 og 3.
4. Markedsdeltakerne og andre organisasjoner som berøres av langsiktig kapasitetstildeling, skal på felles anmodning fra Byrådet og ENTSO for elektrisk kraft legge fram for ENTSO for elektrisk kraft de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre overvåkingen i samsvar med nr. 1 og 3, med unntak av de opplysningene som reguleringsmyndighetene, Byrådet eller ENTSO for elektrisk kraft allerede har innhentet som følge av deres respektive overvåkingsoppgaver.

AVDELING IV

SLUTTBESTEMMELSER*Artikkel 64***Ikrafttredelse**

Denne forordning trer i kraft den 20. dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel 26. september 2016.

For Kommisjonen

Jean-Claude JUNCKER

President